

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/75/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114215975
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6114215975.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, v konaní práv. zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843 proti odporcovi: L. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. V., L. N. XXXX/X, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Námestie Legionárov 5, IČO: 42 176 778, v konaní práv. zast. JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, Lučenec, J. Kráľa 5/A, o zaplatenie 2 557,44 € s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa a vedľajšieho účastníka Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 12C/164/2014-49 zo dňa 03. 11. 2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu v napadnutej časti, v ktorej rozhodol: Navrhovateľ je p o v i n n ý zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na náhrade trov konania 87,43 Eur, do troch dní od právoplatnosti uznesenia, na účet právneho zástupcu advokáta JUDr. Andreja Cifru, Advokátska kancelária Lučenec, J. Kráľa 5/A, číslo účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXX,

z r u š u j e a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol tak, že konanie vo veci zastavil, navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania. Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 87,43 €, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, na účet právneho zástupcu JUDr. Andreja Cifru.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vzhľadom na späťvzatie návrhu konanie v súlade s § 96 ods. 1 OSP zastavil, o trovách konania rozhodol v súlade s § 146 ods. 2 OSP, na základe ktorého navrhovateľovi nemožno priznať náhradu trov konania. Odporca si trovy konania neuplatnil, vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu vznikol nárok na náhradu trov konania, preto mu ich súd priznal, avšak vzhľadom k tomu, že u vedľajšieho účastníka na strane odporcu sa jedná o opakované a právne nenárodné podanie na tunajší súd v obdobných veciach, súd v zmysle § 150 ods. 1 OSP mu priznal 1/3 z požadovaných trov t. j. zo sumy 262,30 € sumu 87,43 €. Trovy vedľajšieho účastníka predstavujú odmenu za zastupovanie za dva úkony a to: príprava a prevzatie zastúpenia, písomné vyjadrenie za vznesenú námietku premlčania, odmena za jeden úkon predstavuje sumu 101,25 € (§ 10 ods. 2 vyhlášky) a ku každému úkonu patrí režijný paušál po 8,04 € a 20 % DPH.

Proti rozhodnutiu v časti výroku o trovách konania priznaných vedľajšiemu účastníkovi podal odvolanie v lehote v súlade s § 204 ods. 1 OSP navrhovateľ z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 5/2013, v zmysle ktorého trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej-ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch SR, nemožno považovať

za trovy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde. V takom prípade zastupovanie advokátom nezodpovedá účelu, ktorý sleduje procesné právo. Ak súd neprizná náhradu trov konania úspešnému účastníkovi, keď dospeje k záveru, že trovy nevynaložil účelne, nejde o porušenie práva na právnu pomoc. Predpokladom priznania náhrady trov konania je ich účelnosť. Účelnosť je vlastnosť, ktorá sleduje naplnenie cieľa a opodstatnená je v prípade, že vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje jej medze. Úkony právnej služby poskytnuté právnym zástupcom vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu v súdnej veci nemožno považovať za trovy účelne vynaložené na uplatnenie alebo bránenie práva. Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností. Uvedené možno aplikovať aj na podanie advokáta, ktoré neobsahuje žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, na skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať, a sú významné pre posúdenie veci samej. Podania vedľajšieho účastníka sú abstraktné, všeobecné, bez znalosti prejednávanej veci, s automaticky uplatňovanou neodôvodnenou námietkou premlčania.

Navrhovateľ uviedol, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, je založený na ochranu spotrebiteľa a teda prioritne sa predpokladá pomoc zo strany združenia založeného za týmto účelom, nie zo strany zvoleného zástupcu združenia. Aby združenie mohlo naplňovať svoje ciele a vykonávať svoju činnosť, musí reálne disponovať s odpovedajúcou materiálnou, ako aj personálnou základňou, minimálne v rozsahu zabezpečenia možnosti vykonávania základných proklamovaných cieľov. Úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na tento účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc a ktoré budú v danej veci aj materiálne aj personálne vybavené a odborne kompetentné. Združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu. Združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávanom prípade a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Bez akýchkoľvek vedomostí o predmete a stave konania nie je možné pripraviť sa na zastupovanie v tej-ktorej veci, a teda naplniť podstatu právneho úkonu - príprava a prevzatie právneho zastúpenia. Vedľajší účastník viaceré procesné podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia.

Navrhovateľ považuje, vzhľadom na uvedené, právne zastúpenie vedľajšieho účastníka v predmetnom konaní za nadbytočné, účelové a nehospodárne, preto navrhol, v zmysle § 220 OSP zmeniť rozhodnutie v napadnutej časti tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov konania nebude priznaná, zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Voči rozhodnutiu, ktorým bol navrhovateľ zaviazaný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania - trovy právneho zastúpenia len vo výške 87,43 € podal odvolanie vedľajší účastník v lehote v súlade s § 204 ods. 1 OSP. V odôvodnení uviedol, že bol naplnený účel jeho vstupu do konania, nakoľko po jeho vstupe do konania a písomnom vyjadrení zo dňa 14. 10. 2014 zbral navrhovateľ návrh späť po tom čo sa s ním oboznámil, a teda jeho vstup bol účinným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v súdnom konaní. Z tohto vychádzal aj prvostupňový súd keď mu priznal náhradu trov konania, priznal ju však v nižšej sume oproti tomu ako si ju vedľajší účastník riadne uplatnil a vyčíslil. Prvostupňový súd pri rozhodovaní o trovách konania nesprávne aplikoval ust. § 150 ods. 1 OSP, nakoľko pre jeho aplikáciu neexistuje žiadny zákonný dôvod a ani žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo možné náhradu trov konania úspešnému vedľajšiemu účastníkovi nepriznať v plnej výške. Uviedol, že pokiaľ prvostupňový súd pokladá písomné podanie vedľajšieho účastníka za opakované, právne nenáročné, tak s uvedenou argumentáciou zásadne nesúhlasí. Nie je možné nepriznať vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania za písomné podanie, a to len pre jeho podobnosť s písomnými podaniami podávaných v iných súdnych konaniach. Obsah podaní vedľajšieho účastníka totiž nepriamo determinuje svojím konaním žalobca, ktorý sám podáva žaloby zhodné v niekoľko stovkách súdnych konaní. Vedľajší účastník len reaguje na formulárové žaloby, ktoré sú zhodné, pričom v tomto prípade súd zisťoval účelnosť trov u bezmajetného združenia, ktorého jediným cieľom a poslaním je ochrana práv spotrebiteľa. Nevidí dôvod, prečo by neúspešné spory navrhovateľa mali byť dotované z prostriedkov štátu, prípadne z prostriedkov združenia. Vzhľadom na podobné podania navrhovateľa vyzerajú podobne aj podania vedľajšieho

účastníka. Navrhovateľ uplatňuje svoje nároky pokusne. Poukázal na účelnosť ním vynaložených trov na právnu pomoc, poukázal na nález Ústavného súdu SR napr. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, II. ÚS 56/06, IV. ÚS 147/08, II. ÚS 122/09. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Vedľajší účastník Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS sa vyjadril aj k odvolaniu navrhovateľa, v ktorom poukázal na to, že z dôvodu na strane navrhovateľa bolo konanie zastavené, vedľajší účastník má právo na zastúpenie. Poukázal na to, že práve navrhovateľ, ktorý je ekonomicky silný a odborne pripravený podnikateľský subjekt, pôsobiaci v oblasti vymáhania pohľadávok, ktorý zjavne a objektívne nie je nijako odkázaný v obdobných sporoch nechať sa zastupovať advokátom, masovo zneužíva poskytovanie právnych služieb pri podávaní formulárových žalôb a písomných podaní za účelom obohatenia sa na úkor odporcov, spravidla nemajetných spotrebiteľov, čo možno hodnotiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov navrhovateľovi v obdobných konaniach (podľa § 150 ods. 1 OSP). Poukázal na to, že ak by nemajetnému združeniu bolo odmietnuté právo na plnú náhradu trov konania, de facto by to znamenalo nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľov združením. Poukázal, že účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc môže odvodiť od čl. 47 ods. 2 Ústavy SR. Tvrdenie navrhovateľa, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, je podľa jeho názoru zjavne účelová, nelogická až absurdná. Poukázal na to, že obsah jeho podaní je determinovaný konaním navrhovateľa, ktorý sám podáva návrhy zhodné v niekoľkých stovkách súdnych konaní. Poukázal na to, že podania vedľajšieho účastníka týkajúce sa určitého súdneho konania nie je možné vypracovať bez kvalifikovanej analýzy veci, ktorej zodpovedá vysokoškolské právnické vzdelanie. Aj po preškolení jedného pracovníka bez právnického vzdelania nebolo možné vedľajším účastníkom zabezpečiť kvalifikovanú intervenciu v súdnych konaniach. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania za vyjadrenie k odvolaniu.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka poukázal na neúčelnosť jeho trov.

Odporca sa veci nevyjadril.

Krajský súd preskúmal uznesenie okresného súdu v napadnutej časti vo výroku o trovách konania priznaných vedľajšiemu účastníkovi v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a podľa § 221 odst. 1 pís. f OSP rozhodnutie v napadnutej časti zrušil.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f OSP súd rozhodnutie zruší, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým súd účastníkovi konania znemožní realizáciu tých práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým odňal účastníkovi jeho procesné práva.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozhodnutie prvostupňového súdu je nepreskúmateľné a nezrozumiteľné pre nedostatok dôvodov uvedených v rozhodnutí. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia z dôvodu nedostatku dôvodov spôsobuje porušenie práva účastníka na spravodlivý súdny proces v spojení s čl. 6 dohovoru a čl. 7 ods. 5 Ústavy.

V prejednávanej veci je nesporné, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Konania bolo z dôvodu späťvzatia návrhu zastavené, predmetom odvolacieho konania bol výrok súdu, ktorým priznal náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi.

Vzhľadom na tvrdenia účastníkov v odvolacom konaní odvolací súd udáva, že pre správne rozhodnutie v konaní je potrebné primárne zodpovedať otázky, či vedľajší účastník bol oprávnený vystupovať v konaní ako vedľajší účastník, ak áno, či sa ako vedľajší účastník môže v konaní nechať právne zastupovať advokátom a či mu v súvislosti s týmto právnym zastupovaním môže vzniknúť právo na náhradu trov konania (resp. trov právneho zastúpenia).

Podľa § 93 ods. 2, 4 OSP ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodíť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa ust. § 137 OSP bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Samozrejme, vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

V tomto prípade došlo k zastaveniu konania preto, že navrhovateľ vzal návrh späť v celom rozsahu bez toho, aby uviedol konkrétny dôvod, avšak niet pochyb o tom, že k tomuto procesnému kroku pristúpil až po tom, ako mu bolo zo strany súdu doručené oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania na strane odporcu. Vedľajší účastník do konania nevstupuje samoúčelovo, ale na základe aproximácie práva Európskej únie, v súlade s OSP.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 OSP ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že ak došlo k zastaveniu konania, v zásade žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Možnosť, aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania nastáva až vtedy, ak sú v danom prípade zastavenia konania splnené podmienky uvedené v ust. § 146 ods. 2 OSP. Ustanovenie druhého odseku § 146 OSP je v pomere k prvému odseku špeciálnou úpravou, preto súd, ktorý o trovách konania rozhoduje, v prvom rade musí skúmať existenciu procesných podmienok uvedených v druhom odseku citovaného ustanovenia a v prípade, ak zistí existenciu týchto podmienok, musí o trovách konania rozhodnúť podľa druhého odseku, teda musí uložiť niektorému z účastníkov konania povinnosť nahradiť trovy konania (ak boli trovy konania účelne vynaložené a ak boli riadne uplatnené).

Ustanovenie § 146 ods. 2 OSP ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie v zmysle tohto ustanovenia je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska. Preto ak v tomto prípade vzal navrhovateľ návrh späť voči odporcovi v celom rozsahu bez toho, aby uviedol, konkrétny dôvod, pričom z obsahu spisu možno vyvodíť, že tak urobil z dôvodu oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka na strane odporcu, možno konštatovať len jediný záver a to, že predmetný návrh navrhovateľa bol podaný (objektívne) nedôvodne a že k jeho späťvzatiu došlo v dôsledku jeho procesného zavinenia. Preto navrhovateľovi podľa prvej vety § 146 ods. 2 OSP by vznikla povinnosť uhradiť odporcovi (z vyššie uvedených dôvodov) i vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu účelne vynaložené trovy konania, ktorých súčasťou sú i trovy právneho zastúpenia. Prvostupňový súd vo výroku rozhodnutia nerozhodol o trovách konania odporcu, pričom ust. § 93 ods. 4 OSP výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, t.j. ak by účastníkovi na strane, ktorého vedľajší účastník vystupuje nevznikol nárok na náhradu trov konania, nevznikol by ani vedľajšiemu účastníkovi.

Prvostupňový súd o trovách vedľajšieho účastníka rozhodol podľa § 150 ods. 1 OSP, teda mal za to, že vzhľadom na procesné zavinene navrhovateľa na zastavení konania mu vznikol nárok na náhradu trov konania (podľa § 146 odst.2 OSP). Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu priznal jednu tretinu z požadovaných trov, „vzhľadom k tomu, že u vedľajšieho účastníka na strane odporcu sa jedná o opakované a právne nenáročné podanie na súd v obdobných veciach“.

Z hľadiska aplikácie ustanovenia § 150 ods. 1 OSP prvostupňovým súdom odvolací súd považoval rozhodnutie prvostupňového súdu za nepreskumatelné z dôvodu nedostatočného odôvodnenia.

Aplikácia ustanovenia § 150 ods.1 OSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania.

Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a všímať si aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich kritérií je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi konania a aby neodporovalo dobrým mravom. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa nie je zrejmé, či prvostupňový súd pri rozhodnutí zohľadnil, všetky predpoklady pre aplikáciu ustanovenia § 150 ods. 1 OSP tak ako je uvedené vyššie, ani akými úvahami dospel k záveru, že priznal vedľajšiemu účastníkovi jednu tretinu „požadovaných trov“.

Odvolací súd preto podľa § 221 ods. 1 písm. f OSP rozhodnutie v napadnutej zrušil a v súlade s § 221 ods. 2 písm. 2 OSP vec v napadnutej časti vrátil na ďalšie konanie. Úlohou prvostupňového súdu bude znovu rozhodnúť v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o náhrade trov stručne a jasne v odôvodnení rozhodnutia uvedie, z akých skutkových zistení pri rozhodovaní vychádzal, a aké právne úvahy použil pri rozhodnutí, v prípade, že rozhodne podľa § 150 ods. 1 OSP zohľadní všetky predpoklady pre aplikáciu tohto ustanovenia a akými úvahami dospel k rozhodnutiu, zároveň prvostupňový súd rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.